

ב. מתנדבים יין. [ומנסכו לספלים בפני עצמו ויורד לשיתין (כן דייקו לעיל עד: מהמשנה) ולשמואל (שם ובזבחים צא:), מולפו על גבי האשים].
שמן; לרבי עקיבא, אין מתנדבין שמן לפי שאינו בא בפני עצמו אלא כלול בסולת. ולר' טרפון – מתנדבים [וקומצו ומקטיר הקומץ, ושיריו נאכלים (זבחים צא:). ולאביי (שם) השמן כליל לאשים].
א. הלכה כרבי טרפון, הואיל וסתם התנא (לקמן) כמותו. וקומץ ושיריו נאכלים (רמב"ם; לקוטי הלכות).

ב. נראה שאין מתנדבין סולת לבד. וצ"ע (שפת אמת).
ואפשר לנדב סולת ושמן ללא יין (עפ"י רש"ש ושפת אמת [וכן יש להוכיח מלקמן קז רע"א שמקשה 'האיכא נסכים' ומתריך דלשתין אולי, ושוב מקשה 'האיכא מנחת נסכים' – ומאי קושיא, כיון שיש במנחת נסכים יין דלשתין אולי, א"כ אין זה בכלל נדר, אלא ע"כ לומר דהקושיא ממתנדב סולת ושמן בלא יין שכולה למזבח. הרי"ד ויור שליט"א). וע' בשפ"א ובגליונות קה"י לעיל צא).
ונראה שמנדב אדם מלח, הגם שאינו בא בפני עצמו – כשמן (חזו"א לג, טו).

ג. המתנדב מנחה סתם – יביא אחת מחמש מנחות הנדבה; סולת, מחבת, מרחשת, חלות או ריקקין (– מאפה תנור). רבי יהודה אומר: יביא מנחת הסלת, שהיא מיוחדת שבמנחות.
מנחת נסכים לא יביא אלא אם פרש בנדבתו 'מנחת נסכים'.

ד. עולה – בין בהמה בין עוף, ואפילו פרידה אחת באה בשותפות. וכן שלמים – באים בשותפות. אבל קרבן מנחה אינו בא נדבה אלא על ידי היחיד (ונפש).
[ואולם המתנדב מנחה ומת – בניו מביאים אותה, שלא קנאוה להקרות על שמם (לעיל ה)].
א. מלשון המשנה נראה לדייק שרק עשרון אחד אינו בא בשותפות, אבל שני עשרונים – אפשר. ואולם הרמב"ם שינה וכתב שאין שנים מביאים מנחה בשותפות. וצריך עיון לדינא (שפת אמת).

ב. נסכים; נראה ודאי שבאים בשותפות, כיון שהקרבת בא בשותפות. ונראה שהוא הדין יין, יכולים לנדבו בשותפות. אבל שמן, לפי מה שלמד רבי טרפון (בזבחים צא:), מקרבן מנחה, נראה שאינו בא בשותפות, כמנחה (עפ"י שפת אמת).

פרק שלשה עשר; דפים קד – קה

קעה. מה דין הנדר באופנים דלהלן?

א. 'הרי עלי עשרון' / 'עשרונות'.

ב. פרשתי בנדרי כמה עשרונות ואיני יודע מה פרשתי. פרשתי מין מנחה ואיני יודע איזו פרשתי.

ג. 'הרי עלי מנחה' / 'מין מנחה' / 'מיני מנחה'.

ד. 'הרי עלי מנחות' / 'מין מנחות' / 'מיני מנחות'.

א. 'הרי עלי עשרון' – יביא אחד. 'עשרונות' – יביא שנים.

על שני הדינים אמרו 'פשיטא' ואין צריך לומר (וע' תוס' קז. שו"ת הרא"ש ו, יט; טהרת הקדש כאן).
יש מי שמחלק ואומר שאין לילך אחר המשמעות המנימלית אלא בדבר שאין לו קצבה למעלה,
אבל אם יש לדבר סוף – יש להחמיר בנדרים לתפוס המשמעות הרחבה ביותר (תומים). ואולם
הגרעק"א (ע' חדושי רעק"א קו:) חולק.

ב. פרשתי כמה עשרונות ואיני יודע מה פרשתי – יביא ששים עשרון, שהיא הכמות הגדולה ביותר האפשרית של מנחה אחת.

נראה פשוט שאם יודע שלא נדר יותר מכמות מסוימת – אינו מביא אלא מה שנתון בספק, וכמו שאמרו להלן קו: 'עד שיאמר לא לכך נתכוונתי'.

הערת הר"ד¹: הוא הדין כשאינו יודע שהכמות הגדולה האפשרית היא 60, א"כ בכלל ספקו גם למעלה מזה, ויצטרך להביא מנחות בכמה כלים עד שיאמר לא לכך נתכוונתי.

לדעת רבי מביא ששים מנחות, מאחד ועד ששים (דקביעותא דמנא – מלתא). ואמר רבי יוחנן (עפ"י רש"י. וצ"ע בשיטת הרמב"ם – ע' במפרשים) שדברי רבי אמורים רק כשקבעם בכלי אחד, אבל אם פרש עשרונות ולא קבעם בכלי אחד – מביא ששים עשרונות בששים כלים.

להלכה נראה שאין צריך ששים כלים אלא רק אליבא דרבי (ע' חק נתן ועוד).

פרשתי מנחה ממין מסוים ואיני יודע איזוהי – יביא חמשת סוגי מנחות-הנדבה; סולת, מחבת, מרחשת, חלות ורקיקין (שניהם מאפה תנור). ואם אינו זוכר הכמות שפרש – מביא ששים עשרון מכל אחת מחמשת המנחות, וכנ"ל [ואינו מביא מנחת נסכים, שבסתמא אין דעתו על המנחה הרגילה לבוא בגלל זבח וכו']. לרבי ירמיה, לדעת רבי שמעון שמנחת מאפה תנור יכולה לבוא מחלות ורקיקין במשולב, צריך להביא כל הצורות האפשריות, כגון 9 חלות ורקיק, 8 חלות ושני רקיקין וכן הלאה. (ולר' מאיר: 11 חלות ורקיק, 10 חלות ו-2 רקיקין...). אבל אביי אמר שגם לר' שמעון די בשתי מנחות מאפה, אחת של חלות ואחת של רקיקין, וע"י תנאי שיעלה לו לפי מה שנדר [וזה מתישב רק לשיטת ר' שמעון בן יהודה, שלעולם מותר השמן של הרקיקין מתחלק לכהנים. אבל לדעת החולקים, אין לו תקנה זו משום מותר השמן, כמבואר בגמרא. ואפשר שבמדה ואינו זוכר הכמות, לפי מש"כ רש"י (קג: במשנה) שר"ש סבר כראב"י א"כ יש תקנה גם אם לא נסבור כר"ש בן יהודה, שהרי מלוג אחד לששים עשרון אין מותר כלל (הרי"ד ויור)].

צ"ע כשמביא מנחת מאפה-תנור של ששים עשרון, האם מחלק הכמות כולה לעשר חלות או שמא כל עשרון מחלק לעשר. וכן צ"ע לראב"י שמביא לוג אחד לכל הכמות, כיצד ניתן הדבר במנחת מרחשת, הלא אין כאן מעשים רוחשים (שפת אמת).

ג. 'הרי עלי מנחה' / 'מין (ה)מנחה' – מביא מנחה אחת מאיזה מין שירצה. ר' יהודה אומר: יביא מנחת סולת שהיא המיוחדת שבמנחות שאין לה שם לווי.

פסק הרמב"ם כתנא קמא. ואולם יש שמשמע מדבריהם שנקטו כר' יהודה (ע' זבח תודה).

'מיני מנחה' – נסתפק רב פפא מהי משמעות דבריו, האם מין אחד ממיני מנחה, או כמה מינים. ולא נפשטה בעייתו.

ויש לפסוק לחומרא, להביא שתי מנחות משני מינים ויאמר שאם אינו חייב, המנחה השניה תהא נדבה (רמב"ם; לקוטי הלכות).

ומשמע בגמרא שלר"ש שאומר מנחת מאפה-תנור יכולה לבוא בשילוב חלות עם רקיקין, משמעות דבריו להביא מנחה זו, שיש בה שני מינים.

ד. 'מנחות' – יביא שתי מנחות.

בין ממין אחד בין משני מינים (עפ"י כס"מ ושפ"א וזבח תודה. והעירו מדקדוק לשון רש"י). וצ"ע לר' יהודה האם חייב להביא שתיהן סולת.

'מין מנחות' – יביא שתי מנחות ממין אחד.